

Сараптамалық анықтама
Астана қаласы әкімдігінің «Көпбейінді қалалық балалар ауруханасы №1»
шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны
бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері
туралы.

Анықтама объектісі:

Астана қаласы әкімдігінің «Көпбейінді қалалық балалар ауруханасы №1» шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны (бұдан әрі – Кәсіпорын).

Ішкі талдауды жүргізудің негізі:

Кәсіпорын директорының 2024 жылғы 3 маусымдағы №143-ө бұйрығы.

Ішкі талдауды жүргізу мерзімі:

2024 жылғы 3 маусым – 15 шілде.

Анализге алынған кезең:

01.01.2023 – 01.07.2024 жж.

Талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді:

Кәсіпорын қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілердегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

1. Кәсіпорын қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілердегі
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Кәсіпорын қызметі Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексіне, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулыларына, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтарына, Жарғыға және Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

Талдау барысында Кәсіпорынның Жарғысы мен қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттар зерделеніп, жауапты қызметкерлермен сұхбаттар өткізілді.

Кәсіпорында комплаенс және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ішкі нормативтік құжаттар бекітілген, комплаенс-офицер тағайындалған.

Сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтары жөнінде өтініштер қабылдау үшін «сенім телефоны» жұмыс істейді.

Қызметкерлермен комплаенс, сыбайлас жемқорлық тәуекелдері және құқықбұзушылықтары мәселелері бойынша түсіндіру жұмыстары, консультациялар жүргізіледі.

2024 жылдың 1 жартыжылдығында келіп түскен өтініштер мен пікірлер саны — 671, оның ішінде: алғыс — 569, шағым — 102.

Шағымдар

Атауы	I тоқсан	II тоқсан	Барлығы
УОЗ	2	1	3
ӘМСҚ	4	2	6
ҚМФДО	5	1	6
КМИС	3	2	5
iKomek	23	38	61
2GIS	3	7	10
Директор блогы	1	5	6
Смарт-бокс	0	0	0
e-Otinish	0	5	5
Барлығы	41	61	102

Алғыс білдірулер

Атауы	I тоқсан	II тоқсан	Барлығы
УОЗ	0	0	0
ӘМСҚ	4	4	8
ҚМФДО	0	0	0
КМИС	88	32	120
iKomek	102	110	212
2GIS	17	18	35
Директор блогы	8	16	24
Смарт-бокс	100	69	169
e-Otinish	1	0	1
Барлығы	320	249	569

2. Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау

Персоналды басқару

Кәсіпорынның штаттық кестесіне сәйкес штаттық бірліктер саны – 555, ал 2024 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша нақты жұмыс істейтіндер саны – 368 адам, оның ішінде: жұмыс істейтіндер – 319, декреттік демалыста – 49.

Кадрлардың ағымы – 13%, 2024 жылдың басынан бері жұмыстан шыққан – 47 қызметкер. Бос орындар enbek.kz сайтында жарияланады.

Қызметке сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылық немесе қылмыс жасаған адамдардың алыну фактілері тіркелген жоқ.

Қызметке орналасу кезінде міндетті түрде мынадай құжаттар ұсынылады: соттылығының бар/жоғын растайтын анықтама, сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылық жасағаны туралы мәлімет, жеке тұлғаның мүлкі мен кірістері туралы декларация (270-нысан).

Анализ кезеңінде персоналды басқару мәселелері бойынша заңбұзушылықтар анықталған жоқ.

Персоналды басқару саясаты мен ішкі нормативтік құжаттар талданды. Нәтижесінде анықталғаны:

Немедициналық персоналды іріктеу және орналастыру, бос лауазымдарға үміткерлерді конкурс арқылы қарау рәсімі формалданбаған.

Немедициналық персонал үшін конкурс комиссиясы құрылмаған.

Қызметкерлерді құрылымдық бөлімшелер арасында ауыстыру, «мансаптық баспалдақ» арқылы ілгерілету, қызмет нәтижелерін объективті бағалау – формалданбаған.

Қызметке орналасу кезінде ашықтық пен әділеттілікті қамтамасыз етпейтін рәсімдердің болмауы. Конкурстық комиссия мен рәсімдердің болмауы сыбайлас жемқорлыққа жол ашуы мүмкін.

Тәуекелдер.

Бос лауазымдарға орналасуда ашықтықтың болмауы және белгілі бір тұлғаларға артықшылық беру тәуекелдері.

Немедициналық персоналды конкурс өткізбей қабылдау кезінде өкілеттіктер мен лауазымдық өкілеттікті теріс пайдалану тәуекелдері.

Объективті емес ауыстырулар мен кадрларды әділетсіз ілгерілету тәуекелдері.

Сыбайлас жемқорлық әрекеттерге осалдық.

Ұсынымдар.

Персоналды басқару саясатына және ішкі нормативтік құжаттарға келесі ережелерді енгізу: конкурс комиссиясының қызметі, бос лауазымдарға үміткерлерді ұжымдық қарау, кадрларды «мансаптық баспалдақпен» ілгерілету, қызметкерлер қызметін объективті бағалау, комиссия мүшелерінің жауапкершілігі, сұхбат жүргізудің балдық жүйесі.

Конкурстық комиссияны құру, немедициналық персоналдың бос лауазымдарына орналастыру, кадрларды ауыстыру және ілгерілету, сұхбат нәтижелерін балдық жүйемен бағалау.

Қызығушылықтар қақтығысын реттеу.

Қызығушылықтар қақтығысының алдын алу және реттеу мақсатында Кәсіпорын қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары үшін қызығушылықтар қақтығысын реттеу қағидалары бекітілген.

Кәсіпорынның іскерлік этика кодексінде қызығушылықтар қақтығысын болдырмау жөніндегі негізгі қағидаттар айқындалған.

Анализ нәтижелері бойынша: қызығушылықтар қақтығысы немесе Кәсіпорын мүдделеріне нұқсан келтіру фактілері анықталған жоқ.

Мемлекеттік сатып алулар.

Кәсіпорынның 2024 жылға арналған мемлекеттік сатып алу жоспары - 1 579 276 мың теңге (оның ішінде: дәрілік заттар, медициналық бұйымдар, шығыс материалдары - 816 720,3 мың теңге, тауарлар, жұмыстар, қызметтер - 762 555,7 мың. теңге).

Сатып алулар мемлекеттік сатып алу веб-порталы арқылы және қағаз жүзінде, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 маусымдағы №110 бұйрығымен бекітілген дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды және мамандандырылған емдік өнімдерді сатып алуды ұйымдастыру және өткізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2024 жылғы 1 қаңтар мен 30 маусым аралығында жалпы сомасы 1 301 394,9 мың теңгеге (дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар, шығыс материалдары – 741 184,6 мың теңге, жұмыстар, көрсетілетін қызметтер – 560 210,3 мың теңге) сатып алулар жүргізілді. Шарттар саны – 224 (дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар, шығыс материалдары – 39, жұмыстар мен қызметтер – 185).

Сатып алу тәсілі	Номенклатура	Шарттар саны	Сом (теңге)
Баға ұсыныстарын сұрату	ИМН	20	66 421 903
Бірыңғай дистрибьютор	ИМН, ЛС	1	314 118 207,4
Тендер (мед. жабдық <20 млн)	Медициналық жабдық	9	221 385 725
Бір көзден (өтпеген сатып алу)	Шығыс материалдары	9	137 935 111
Бір көзден (өтпеген сатып алу)	ЛС	1	1 323 750
Барлығы	—	40	741 184 696,4

Тауарлар, жұмыстар, қызметтер (ТЖҚ) – 560 210,3 мың теңге

Сатып алу тәсілі	Шарттар саны	Сомма (теңге)
Баға ұсыныстарын сұрату	84	60 127 712,5
Бір көзден (өтпеген сатып алу)	19	91 170 198,1
Бір көзден (тікелей шарт)	9	40 429 878,9
Ашық конкурс	7	181 218 331,8
Конкурстың екінші кезеңі (шекаралық келісім)	3	9 660 000
Электронды дүкен	63	177 604 181,7
Барлығы	185	560 210 303,2

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу шарттары.

2023 және 2024 жылдары мемлекеттік сатып алулардың веб-порталы арқылы өткізілген тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу шарттарында «сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескерту» (сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл талаптары) – тараптардың сыбайлас жемқорлыққа және қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы іс-қимыл заңнамасын сақтау жөніндегі міндеттемелері болмағаны атап өтіледі.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының 2022–2026 жылдарға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат тұжырымдамасында (Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 2 ақпандағы №802 Жарлығы), 5-бөлімнің «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты дамытудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері» бөлімі, 1-міндеті «Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру» шеңберінде «Кәсіпкерлік адалдықты ынталандыру» тармағы бойынша контрагенттермен жасалатын шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертуді енгізу көзделген. Бұл тараптардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол беруге болмайтыны туралы өзара түсіністігін және оларды уақтылы болдырмауға дайындығын білдіреді.

Ұсынымдар.

Тауарлар, жұмыстар және қызметтерді сатып алу шарттарына, оның ішінде шарт жобаларына мынадай тармақты енгізу: «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл», онда тараптар Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын және кірістерді заңдастыруға қарсы шараларды сақтауға міндеттеледі.

Техникалық сипаттамалардағы шамадан тыс талаптар

1. 2024 жылғы 1 қаңтар – 30 маусым аралығында сатып алу шарттарының техникалық сипаттамаларын (іріктеп) талдау барысында: кейбір сипаттамаларда негізсіз, өндірістік тиімділікке әсер етпейтін, артық талаптар анықталды.

Мысал: Принтер

Сатып алу №11647110-1, лот №64789505-ЗЦП1

Сипаттамада 40+ тармақ көрсетілген, соның ішінде:

- 28 бет/мин. жылдамдық,
- 2 картридж,
- 256 Мб жедел жады,
- Wi-Fi + Ethernet + AirPrint,
- шу деңгейі 51 дБ-дан аспауы тиіс,
- ЖК-панель,
- 2 картридж, USB-кабель, және т.б.

Кей талаптар:

- техникалық негіздемесіз,
- нақты қажеттілікке сәйкес келмейді,
- артық сипатта.

Мысал: Планетарлы миксер (тестомес)

Сатып алу №12248150-1, лот №69967893-ЗЦП1

- өте кең сипатталған: материалдан бастап, айналым саны, салмағы, шу деңгейі, құрал жиынтығы, термиялық өңдеу сипаттары.

Мысал: Диспенсер

Сатып алу №11823435-1, лот №64357074-ЗЦП1

- Габарит, салмақ, түс, жүктеу түрі, толық логистикалық талаптар (жеткізу, түсіру, қайтару жағдайы және т.б.).

2. Мемлекеттік сатып алу рәсімдерінде құрылымдық бөлімшелер (сатып алуды бастаушылар) арасындағы ішкі хат-хабарларды тіркеу тәртібінің (құжаттаманы басқару) және рәсімделген рәсімдердің болмауына байланысты техникалық сипаттаманы келісу және қабылдау процесін бақылау қиындық тудыратыны атап өтіледі. Бұл өз кезегінде техникалық сипаттамаға және мемлекеттік сатып алу құжаттамасына негізсіз және келіспеген өзгерістер енгізу (мүмкін болатын сыбайлас жемқорлық әрекеттер мақсатында), сондай-ақ техникалық сипаттама мен мемлекеттік сатып алу құжаттамасына ұсыныс немесе өзгеріс енгізген тұлғаларды анықтау мүмкіндігінің болмауы сияқты тәуекелдерге әкеледі.

Негізгі тәуекелдер:

1. Техникалық сипаттамаларды «бір жеткізушіге бейімдеп» жазу
2. Потенциалды жеткізушілердің тең мүмкіндіктері бұзылады
3. Жеткізушілер санының азаюы → бәсекенің төмендеуі
4. Құнды төмендету мүмкіндігі шектеледі
5. Сыбайлас жемқорлық қатері артады
6. Жеткізушілермен дау-жанжал және заңдық тәуекелдер

Ұсынымдар:

1. Артық, өндірістік тиімділікке әсер етпейтін сипаттамаларды алып тастау.
2. Сатып алу рәсімдерінде техникалық сипаттамаларға талдау және бақылауды күшейту.
3. Инициатор бөлімшелер үшін оқыту жүргізу (мемлекеттік сатып алу қағидаттары, жоспарлау, ТШ әзірлеу).
4. Техникалық сипаттамаларды бекіту тәртібін формалдандыру (құжат айналымы, бөлімшелер арасындағы келісім, сақтау).

Тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді қабылдауды бақылау.

Қазіргі уақытта Кәсіпорында келісімшарт міндеттемелерінің орындалуын, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді қабылдау тәртібін, техникалық сипаттамаға сәйкестігін регламенттейтін бекітілген ішкі нормативтік құжат жоқ.

Бұл келесі тәуекелдерге алып келеді: тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді қабылдау актілерінің формалды түрде рәсімделуі; техникалық сипаттамаға сәйкес келмейтін тауарлардың қабылдануы; мерзімі бұзылған жеткізілімдердің қабылдануы; қаржылық жыл соңында шарттар толық орындалмаса да актілердің жабылуы.

Аталған тәуекелдер мен сыбайлас жемқорлық әрекеттерін азайту мақсатында техникалық сипаттамаға сәйкестігін, жеткізушілердің шарттық міндеттемелерін тиісінше орындауын бақылауды, бухгалтерия қызметкерлерін тартуды және тиісті құжаттарға қол қоюды міндетті түрде көздейтін, кемінде 5 (бес) комиссия мүшесінің қатысуымен тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді комиссиялық қабылдау тәртібін реттейтін ішкі нормативтік құжатты бекіту қажет.

Ұсынымдар.

Ішкі нормативтік құжатты бекіту қажет, онда: кемінде 5 мүшеден тұратын комиссиялық қабылдау рәсімі белгіленсін; қабылдау кезінде техникалық сипаттамаға сәйкестік тексерілсін; жеткізушінің шарт талаптарын толық орындауы қамтамасыз етілсін; қаржы бөлімі мен жауапты тұлғалар актілерге қол қояды.

Мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен сатып алу.

Қазақстан Республикасының Заңы 41-бабы 3-тармағы сақталмады "мемлекеттік сатып алу туралы" 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V ҚРЗ, мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу жолымен бір көзден мемлекеттік сатып алу туралы есептер мемлекеттік сатып алу веб-порталында орналастырылмаған.

2024 жылғы (қаржы жылы - 2024 жыл) мемлекеттік сатып алу веб - порталының деректеріне сәйкес, мемлекеттік сатып алу туралы шартты (шарттар

бойынша)тікелей жасасу жолымен бір көзден мемлекеттік сатып алу туралы есептер орналастырылмаған: 2024 жыл: 16-дан 16-сы орналастырылмаған (100%).

Жоғарыда көрсетілген талапқа сәйкес тапсырыс беруші мемлекеттік сатып алу туралы шарт жасалған күннен бастап он жұмыс күнінен кешіктірмей мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларында айқындалған нысан бойынша мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу арқылы мемлекеттік сатып алу веб-порталында бір көзден алынған мемлекеттік сатып алу туралы есепті орналастыруға міндетті.

Осыған байланысты мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманы бұзғаны үшін, уәкілетті, бақылау - қадағалау органдарының әкімшілік айыппұлдар салу тәуекелдері бар.

Ұсыныстар.

1. 2024 жылға арналған мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу жолымен мемлекеттік сатып алу веб - порталында бір көзден алынған мемлекеттік сатып алу туралы есептерді орналастыру.

2. Мемлекеттік сатып алу туралы шартты тікелей жасасу арқылы бір көзден мемлекеттік сатып алу туралы есептерді мемлекеттік сатып алу веб - порталында уақтылы орналастыруды қамтамасыз ету.

3. Мемлекеттік сатып алу туралы заңнама талаптарының сақталуына бақылауды күшейту.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл.

Ресми сайтта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ақпарат, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріне арналған мамандандырылған бөлімді жүргізу орналастырылған.

Қызметкерлерді қылмыстық жауапкершілікке тарту фактілері, сыбайлас жемқорлық фактілері туралы жасырын хабарламалар, жеке және заңды тұлғалардың шағымдары мен өтініштері анықталған жоқ.

Есепті кезеңде қызметкерлер жасаған сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамаға жататын әкімшілік және қылмыстық құқық бұзушылықтар тіркелген жоқ.

Ішкі нормативтік құжаттарда сыйлықтармен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту жөніндегі жалпы қағидаттар және өкілдік шығыстар көзделген.

Айта кету керек, кәсіпорында шақыруларды, іскерлік қонақжайлылық белгілерін және тиісті өкілдік шығыстарды беру және жүзеге асыру тәртібі ресімделмеген.

Ұсыным:

Сыйлықтар беру және шақыруларды, іскерлік қонақжайлылық белгілерін және тиісті өкілдік шығыстарды жүзеге асыру процесін реттейтін ішкі нормативтік құжат бекітілсін.

Қорытынды бөлім.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау қорытындылары бойынша анықталған тәуекелдерді азайту мақсатында Талдамалық анықтамаға қол қойылған күннен бастап 10 жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынымдарды орындау жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту қажет.

Келісілді:

Медициналық бөлім жөніндегі директордың орынбасары

Елеманова Жанна Калилollaевна

ҚКМУ және СП жөніндегі директордың орынбасары

Жамукова Сайран Тлеубаевна

Экономикалық қамтамасыз ету жөніндегі директордың орынбасары

Имашева Айнагүл Қапашовна

Бас бухгалтер

Мұқашева Ғалия Қарашевна

Адами ресурстарды басқару бөлімі

Қоғабоева Жаныл Қаратайқызы

Экономикалық жоспарлау бөлімі

Аманжолова Әлия Олжабекқызы

Мемлекеттік сатып алулар бөлімі

Панченко Людмила Николаевна

Юрисконсульт

Гракович Светлана Ивановна

Әкімшілік-шаруашылық бөлім

Кенжебаев Марат Төлегенұлы

Комплаенс-офицер

Маханбетов Ануар Рашитбекұлы

Таныстым:

Астана қаласы әкімдігінің

«Көпбейінді қалалық балалар ауруханасы №1»

ШЖҚ МКК директоры _____ Шаймердинова А.Х.